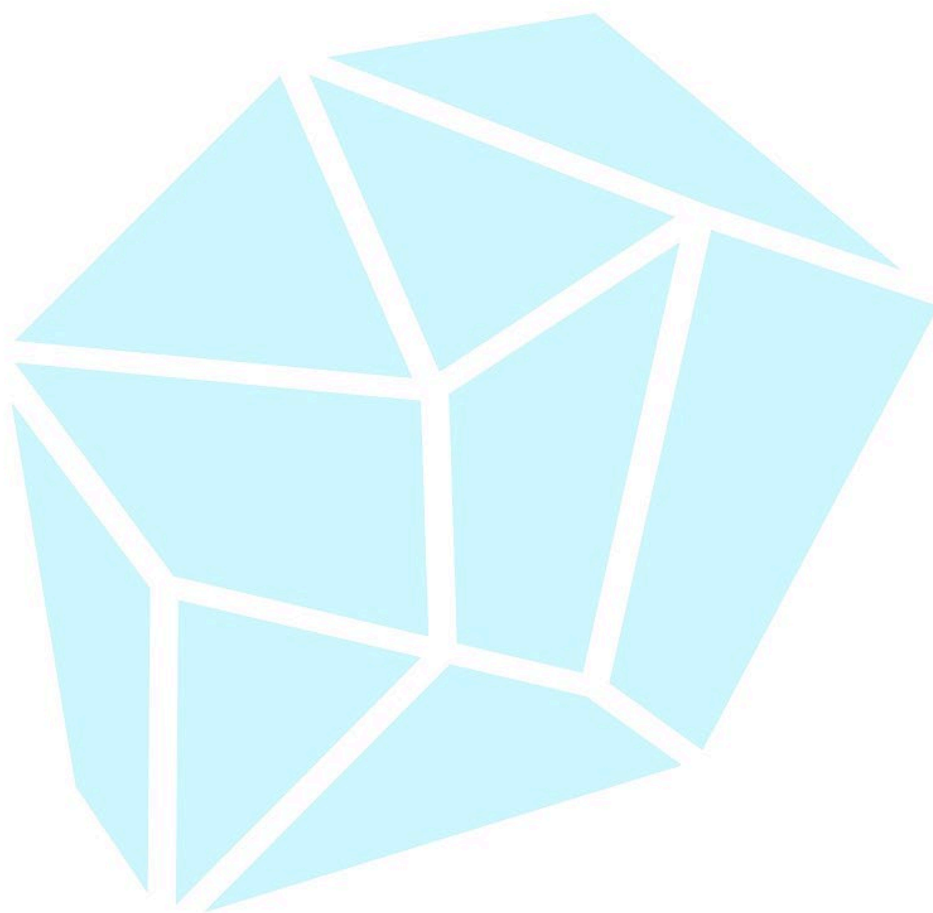

**LODEWIJK
COLLEGE**

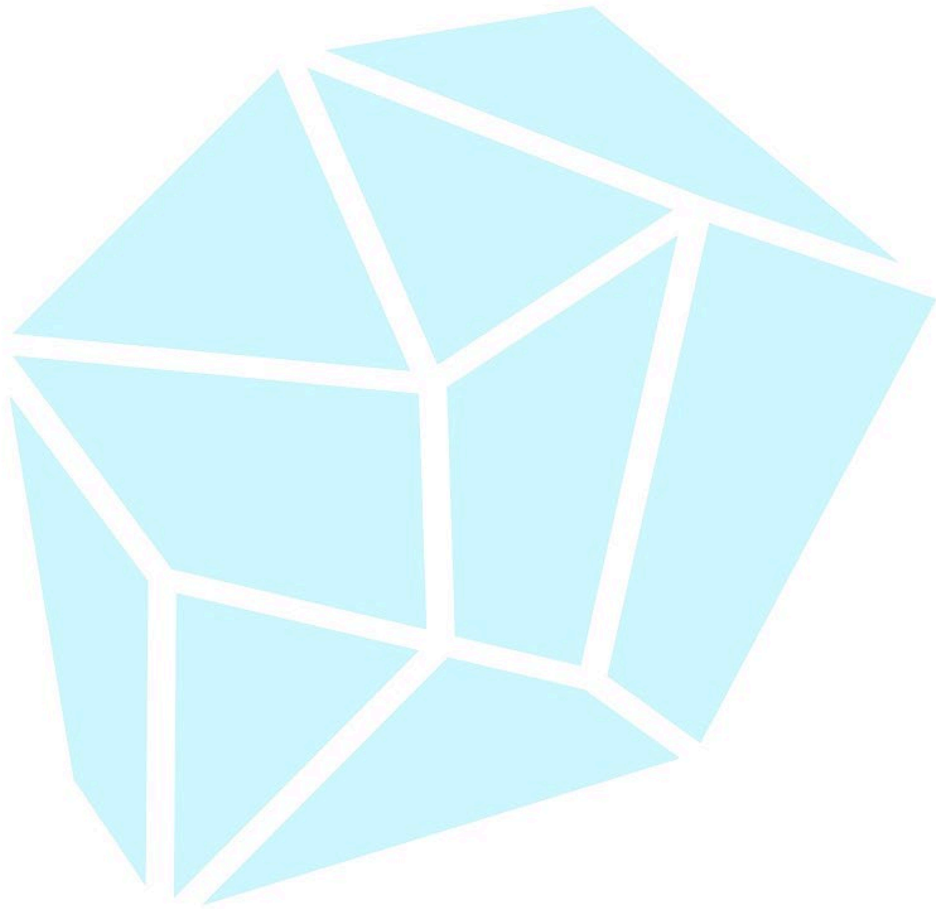
ANTI-PESTPROTOCOL

Scholengemeenschap voor vmbo – mavo – havo – Gymnasium – Atheneum

Versie : 1.3 datum 26 juni 2024

Opgesteld door : A. van den Brande, A. de Vilder

Portefeuillehouder : B. van Heese

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Pesten	5
1.1. Wat is pesten?	5
1.2. Hoe wordt er gepest?.....	5
1.3. Online pesten.....	7
1.4. De gepeste leerling.....	8
1.5. De pester	8
1.6. De meelopers en de andere leerlingen.....	9
1.7. Het aanpakken van pesten	9
2. Het anti-pestprotocol	10
2.1. Uitgangspunten.....	10
2.2. De vijfsporenaanpak.....	10
2.3. Preventieve maatregelen	11
3. Het stappenplan na een melding van pesten	12
3.1. Het stappenplan.....	12
3.2. Stappenplan na melding online pesten, online shaming.....	13
3.3. Sexting	13
3.3.1 wat is Sexting	13
3.4. De anti-pestcoördinator	14
3.5. Schorsing.....	14
3.6. Schoolverwijdering.....	14
3.7. De taak van alle collega's op school.....	15
3.8. De rol van het ondersteuningsteam (waar de anti-pestcoördinator onderdeel van is)	15
Bijlagen.....	16
Bijlage I (Tips voor leerlingen)	16
Bijlage II (Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling).....	17
Bijlage III (Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest).....	17
Bijlage IV (Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten)	18

Voorwoord

Dit is het anti-pestprotocol van het Lodewijk College. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag (curatieve maatregelen), anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen (preventieve maatregelen). Hiermee wil de school het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de leerlingen verbeteren.

Dit protocol is erop gericht om alle volwassenen (het schoolpersoneel en de ouders/verzorgers), en ook de jongeren op de hoogte te brengen van alles wat de school doet om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Pesten is een probleem dat samen moet worden aangepakt.

De acties die ondernomen worden, zoals beschreven in dit protocol, zijn uitgangspunten. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. Begin van ieder nieuw schooljaar wordt het protocol opnieuw besproken met de anti-pestcoördinator en de zorg-coördinator. Indien nodig wordt het protocol dan aangepast en verspreid.

Anti-pestcoördinator locatie Oude Vaart:

Ankie van den Brande

Telefoonnummer: 0115 – 612155

E-mailadres: ABD@lodewijkcollege.nl

Bereikbaar op: ma-di-wo-do

Anti-pestcoördinator locatie Zeldenrust:

Angelique de Vilder

Telefoonnummer: 0115 – 612155

E-mailadres: AVI@lodewijkcollege.nl

Bereikbaar op: di-wo-do-vr

De anti-pestcoördinatoren zijn tevens vertrouwenspersonen en lid van het ondersteuningsteam.

Stappenplan:

Onderstaand stappenplan geeft een richtlijn van de te ondernemen stappen. Hier kan in afstemming met betrokkenen en in overleg met de anti-pestcoördinator weloverwogen vanaf geweken worden. Uitgangspunt blijft het goede gesprek over een veilig leerklimaat in de klas.

Nadat een signaal van pesten bij de mentor terecht is gekomen:

Stap 1

- De leerling, ouder/verzorger, mede-leerling, medewerker meldt het signaal van pesten bij de mentor.

Stap 2

- De mentor voert gesprek met gepeste leerling en pester over: afspraken omgang met elkaar.
- De mentor praat met de klas over de groepssfeer en omgangsnorm.
- De mentor legt acties vast in magister en betreft ouder/verzorger (afhankelijk van de ernst van het incident).

- Indien het pesten zich herhaalt:

Stap 3

- De mentor meldt het gedrag bij de anti-pestcoördinator.
- De anti-Pestcoördinator gaat in gesprek met de betrokken leerlingen, koppelt terug aan de mentor.
- De anti-pestcoördinator legt acties vast in magister en betreft ouder/verzorger.

- Aanhoudend pestgedrag:

Stap 4

- Op vraag van de anti-pestcoördinator en de mentor wordt de leerlingcoördinator betrokken.
- De leerlingcoördinator wordt betrokken bij de gesprekken en haalt zelf informatie op.
- De leerlingcoördinator legt acties vast in magister en betreft ouder/verzorger.
- Mentor blijft actief in het betrekken van de middengroep.

Stap 5

- De leerlingcoördinator betreft de teamleider in geval van inzet maatregelen.
- De leerlingcoördinator legt acties vast in magister en betreft ouder/verzorger.
- Mentor blijft actief in het betrekken van de middengroep.

1. Pesten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het onderwerp pesten. Wat is het precies en wat doet het met je? Dat zijn vragen die in dit hoofdstuk centraal staan.

1.1. Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling zich niet veilig voelt. Pesten is een vorm van geweld en wordt niet zozeer gedefinieerd door de handeling zelf, als wel door de intentie ervan.

Pesten vindt plaats met de bedoeling om een ander pijn te doen, te vernederen of buiten te sluiten. Het is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een ander persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

Wanneer er in een klas gepest wordt, heerst er een onveilig klimaat en heeft dat zijn weerslag op alle leerlingen. Het is daarom belangrijk pestgedrag in een zo vroeg mogelijk stadium serieus te nemen en bespreekbaar te maken.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben een belangrijke taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan en aanpakken van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen in de school van hun mentor, docent en/of het ondersteuningsteam.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Vaak worden deze door elkaar gehaald. Plagen is echter onschuldig, pesten is gemeen. Het is plagen als kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. De geplaagde kan zichzelf verdedigen. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit bedreigend. Soms kan het moeilijk zijn om aan te geven of plagen ook opgevat moet worden als pesten. Plagen wordt 'pesten' als het gemeen of steeds herhaald wordt en als de betrokkene duidelijk aangeeft dat hij/zij hier niet van gediend is.

1.2. Hoe wordt er gepest?

Met woorden: vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes, digitaal pesten via e-mail, internet en mobieltjes.

Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken.

Achtervolgen: opjagen en achternalopen, in de val laten lopen, klemzetten of rijden, opsluiten.

Uitsluiting: doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes, bij groepsopdrachten.

Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, schoeltas, schoolspullen, klieren op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen.

Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

Online pesten: anonieme berichten versturen via internet en mobiele telefoon, schelden, roddelen, bedreigen, foto's en filmpjes op internet plaatsen of doorsturen, privégegevens op een site plaatsen, hacken: wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen.

Bij het pesten kunnen vijf rollen worden onderscheiden:

1. Pester

- Sterke drang om macht te hebben en andere leerlingen te onderdrukken;
- Positievare houding tegenover geweld dan de meeste andere leerlingen;
- Als het jongens zijn, zijn ze vaak fysiek sterker dan hun vrienden en (vooral) hun slachtoffers;
- Opvliegend, impulsief en kunnen niet goed omgaan met obstakels en frustraties;
- Lijken stoer en brutaal en tonen weinig medeleven met leerlingen die gepest worden;
- Agressief naar volwassenen toe, zowel tegenover leerkrachten als ouders;
- Praten zich gemakkelijk uit moeilijke situaties.

2. Meeloper

- Pesten actief mee maar beginnen er niet zelf aan;
- Vaak bang om zelf slachtoffer te worden;
- Kunnen ook het stoere gedrag interessant vinden en denken daarmee populair in de groep te worden;
- Voelen zich niet schuldig over het pesten.

3. Verdediger

- Komen af en toe op voor het slachtoffer;
- Meestal populair in de groep;
- Worden aardig gevonden;
- Hebben invloed in de klas.

4. Buitenstaander

- Pesten niet, maar doen ook niets om het pesten te stoppen;
- Merken vaak niet dat er gepest wordt of willen het niet weten;
- Durven vaak niets tegen het pesten te doen, omdat ze zelf bang zijn om gepest te worden.

5. Slachtoffer

Het passieve slachtoffer:

- Stil, voorzichtig, gevoelig;
- Onzeker, weinig zelfvertrouwen (negatief zelfbeeld);
- Jongens zijn vaak fysiek zwakker dan klasgenoten en houden niet van vechten;
- Weinig of geen vrienden;
- Bang om gewond te raken of zichzelf te verwonden;
- Ze kunnen vaak makkelijker omgaan met volwassenen dan met leeftijdsgenoten

Het provocerende slachtoffer:

- Opvliegend, en proberen soms terug te vechten als ze aangevallen of lastiggevallend worden, maar meestal zonder succes;
- Onrustig, onhandig, ongeconcentreerd en worden in het algemeen ervaren als ongemakkelijk en vermoeiend;
- Door het gedrag, kunnen ze irritaties opwekken;
- Het kan voorkomen dat ze proberen om nog zwakkere leerlingen te pesten.

De middengroep (2,3 en 4) speelt geen actieve rol bij het pesten, maar is wel medebepalend voor het voortduren van het pesten.

1.3. Online pesten

Er zijn verschillende manieren om online te pesten. Het kan gaan om kwetsende of bedreigende berichten of bedreigingen of lastiggevallen worden via chatprogramma's als Whatsapp, Instagram, TikTok, Snapchat en Facebook. Er kunnen beledigende pagina's met foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op internet geplaatst worden. Er kan sprake zijn van "stalking" waarbij een of meerdere daders doelbewust een slachtoffer lastig blijft vallen door bijvoorbeeld beledigende of bedreigende informatie te verspreiden.

Online pesten kent de volgende kenmerken:

- Gebeurt vaak anoniem. De daders voelen zich veilig, niet geremd en daardoor onaantastbaar en onherkenbaar. Ze krijgen geen directe feedback op hun gedrag;
- Het is soms harder dan 'gewoon' pesten. De dader en het slachtoffer staan niet in direct contact met elkaar staan, alles verloopt via het internet. Hierdoor verschuiven ook de grenzen en gaat de dader verder, de dader voelt zich niet geremd. Het komt ook vaak voor dat er meerdere mensen op de hoogte/betrokken zijn, omdat bijvoorbeeld iedereen mee kan lezen;
- Niet enkel fysiek of sociaal dominante personen doen aan online pesten. Door zijn kennis over het internet voelt de dader zich vaak machtiger dan het slachtoffer en denkt dan 'veilig achter de computer/telefoon/tablet' zijn slag te kunnen slaan;
- Het slachtoffer voelt zich onveiliger dan bij gewoon pesten want hij is nergens vrij; niet op werk, school of thuis;
- De impact van online pesten is in potentie veel groter dan bij gewoon pesten, omdat er veel meer toeschouwers kunnen zijn door het medium internet;
- Online pesten is vaak niet terug te draaien – op internet blijven de gegevens vaak gewoon staan, zodat de slachtoffers er jaren nadien nog mee geconfronteerd kunnen worden. Werkgevers die via internet informatie over sollicitanten opzoeken, kunnen bij hun zoektocht ook online pesten tegenkomen, waardoor zij zich misschien minder geroepen voelen om de gepeste persoon in dienst te nemen;
- Slachtoffers, meelopers én daders die er mee te maken hebben, zijn hierover vaak niet open.

1.4. De gepeste leerling

Van belang is om op te merken dat iedere leerling het mikpunt kan worden van pesterijen. Daarbij lopen sommige leerlingen meer kans gepest te worden dan anderen. Leerlingen die gepest worden, doen soms andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze spelen bijvoorbeeld een andere game, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte;
- Een laag zelfbeeld;
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt;
- Het probleem lijkt onoplosbaar;
- Het idee dat je niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden:

- Niet meer naar school willen;
- Niet meer over school vertellen thuis;
- Zichzelf belachelijk maken;
- Geen andere leerlingen mee naar huis nemen of naar anderen gaan;
- Slechtere resultaten op school dan vroeger;
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen;
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben;
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen;
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben;
- Niet alleen een boodschap durven doen;
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan;
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen;
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn;

1.5. De pester

Pesters worden gezien als de sterkeren in hun groep. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Vanbinnen zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie;
- Zelf gepest;
- Een gevoel van anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt;
- Binnen een grote groep kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken;
- Het moeten spelen van een niet-passende rol;
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas;
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke inspanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd;
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau);
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

1.6. De meelopers en de andere leerlingen

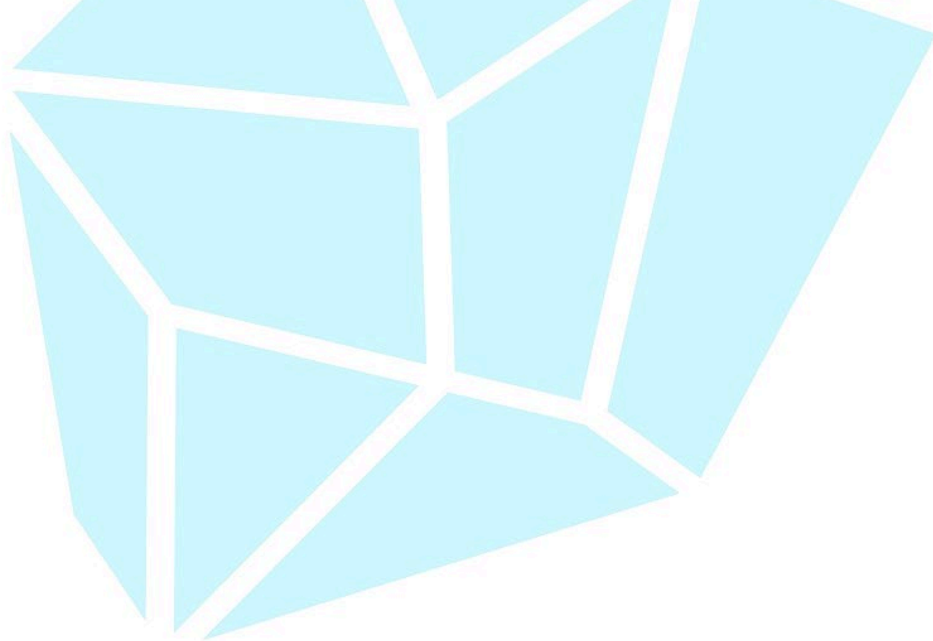
Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

1.7. Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school maar ook medewerking van ouders, zeker wanneer het om online pesten gaat. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

Pesten dient door alle betrokkenen als een groot probleem te worden gezien. De partijen die hiermee in aanraking komen zijn: directie, mentoren, leerkrachten, kernteam, ondersteuningsteam, onderwijsondersteunend personeel (deze hebben een signalerende rol en hebben een duidelijke stelling tegen pesten), ouders en leerlingen.

Ook biedt school aan het begin van elk schooljaar in de onderbouw preventieve lesactiviteiten in verschillende werkvormen aan in de mentorlessen. We schakelen hierbij de hulp in van externe programma's en werken waar nodig samen met onze ketenpartners: 1NUL1 en Aan-Z.

2. Het anti-pestprotocol

Het anti-pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelswijze gaan aanpakken.

2.1. Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- a. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: mentor, kernteam, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Alle betrokken partijen laten zien dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
- b. De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- c. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- d. De school dient te beschikken over een direct aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
- e. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

2.2. De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren, de docenten en OOP voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Het aanbieden van hulp aan de anti-pestcoördinator.

3. Het bieden van steun aan de pester

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.

De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.

Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.

Het aanbieden van hulp door de anti-pestcoördinator.

4. Het betrekken van de klas bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.

Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier daarna regelmatig op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

2.3. Preventieve maatregelen

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. We bespreken het gedrag in positieve termen: 'wat wordt er van jou als leerling verwacht', we stellen hierbij een duidelijke norm. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het anti-pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
2. In de leerjaren 1 t/m 3 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere (studie)lessen.
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
4. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt in Magister. Contact hierover met ouders vinden wij van belang.

3. Het stappenplan na een melding van pesten

3.1. Het stappenplan

Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband

1. Praat de mentor eerst met de gepeste leerling en later met de pester (in bijlage II en III staan richtlijnen voor het gesprek met de gepeste en de pester). Zie aanvulling online pesten 3.2.
2. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en komt tot goede afspraken. Indien de mentor de problematiek als moeilijk ervaart, kan de mentor advies van de anti-pestcoördinator inroepen. Ook de overige docenten worden op de hoogte gebracht door de mentor.
In overleg met de mentor worden eventueel ouders op de hoogte gebracht (door de mentor).
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject. Er zal een nieuw gesprek volgen als het pesten zich herhaalt en anders na twee weken (of korter afhankelijk van de situatie) om na te gaan hoe het gaat met de gemaakte afspraken. De afspraken en vervolgstappen zullen genoteerd worden in Magister.
4. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid elke klasgenoot heeft. Dit zal gebeuren tijdens een groepsgesprek met de mentor. Dit gesprek vindt plaats na het eerste gesprek tussen de gepeste leerling en de pester.
5. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag bij de anti-pestcoördinator. Deze gaat in gesprek met de betrokken leerlingen en geeft een terugkoppeling aan de mentor en maakt een aantekening in Magister.
6. Als het probleem zich ook dan nog blijft herhalen er sprake is van inzet van sancties, sluit de leerlingcoördinator aan bij het gesprek en worden ouders opnieuw op de hoogte gebracht.

Als het pesten plaatsvindt tussen leerlingen uit verschillende klassen

1. Praten de beide mentor eerst met hun eigen leerling (in bijlage II en III staan richtlijnen voor het gesprek met de gepeste en de pester). Zie aanvulling online pesten 3.2.
2. Vervolgens organiseren de mentoren een gesprek tussen beide leerlingen en komen tot goede afspraken. Indien de mentoren de problematiek als moeilijk ervaren, kan de mentor advies van de anti-pestcoördinator inroepen. Ook de overige docenten worden op de hoogte gebracht.
In overleg met de mentoren worden ouders op de hoogte gebracht (door de mentor).
3. De mentoren bespreken direct het vervolgtraject. Er zal een nieuw gesprek volgen als het pesten zich herhaalt en anders na twee weken om na te gaan hoe het gaat met de gemaakte afspraken. De afspraken en vervolgstappen zullen genoteerd worden in Magister.
4. Indien het probleem zich herhaalt, melden de mentoren het gedrag bij de anti-pestcoördinator. Deze gaat in gesprek met de betrokken leerlingen, geeft een terugkoppeling aan de mentoren en maakt een aantekening in Magister.
5. Als het probleem zich ook dan blijft herhalen en er sprake is van het inzetten van sancties, sluit de leerling-coördinator aan bij het gesprek en worden ouders op de hoogte gebracht.

3.2. Stappenplan na melding online pesten, online shaming

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, screenshots van sociale media).
2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling eventueel uit hoe je iemand blokkeert (of rapporteert) bij Whatsapp, Instagram, Snapchat of Facebook.
3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken wie achter het telefoonnummer of emailadres zit (mogelijk ICT inschakelen).
4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling en met de ouders van de dader. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen. (voor tips, klik op de volgende link: <https://www.stoppestennu.nl/tips-bij-cyberpesten-voor-ouders-kenniscentrum-online-pesten>).
5. Adviseer aangifte bij de politie (of het doen van een melding, de politie kan hierin adviseren). In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd, is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer bedreigd wordt of lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, is het raadzaam om de politie in te schakelen. Een melding doen kan ook via www.meldknop.nl of www.vraaghetdepolitie.nl maar wanneer er sprake is van bedreiging of lichamelijk geweld, neem dan direct contact op met de politie.

3.3. Sexting

3.3.1 wat is Sexting

Sexting is het versturen van een eigen naaktfoto, spannende video of erotisch tekstbericht.

1 Op de 4 jongeren doet aan sexting. Dit gebeurt vooral via social media zoals snapchat, Instagram, TikTok, airdrop of WhatsApp. Sexting kan een bijdrage zijn aan de seksuele ontwikkeling en hoort bij de ontwikkeling van de puberteit, maar kan negatief uitpakken.

Jongeren denken al snel 'eigen schuld' bij sexting en weten vaak niet dat het verspreiden van andermans foto strafbaar is.

Het is belangrijk om erg voorzichtig te zijn met sexting, want het kan leiden tot pesten, schaamte en ernstige psychische problemen. Het gebeurt regelmatig dat jongeren een erotisch bericht doorsturen aan andere jongeren, docenten of ouders, of online zetten. De verspreiders van het bericht denken hier vaak niet over na en ook niet over de gevolgen die het voor henzelf kan hebben.

Wat doe je als mentor/docent als er een leerling bij je komt waarvan een foto verspreid is

1. Ga het gesprek aan met het slachtoffer. Probeer zoveel mogelijk informatie te krijgen en ga dan met de leerling naar de leerling coördinator.
2. In overleg met de mentor neemt de leerlingcoördinator contact op met de ouder van het slachtoffer.
3. De leerlingcoördinator neemt contact op met de schoolagent voor advies.
4. De leerlingcoördinator gaat het gesprek aan met het slachtoffer en de ouders.
5. Ouders (of school) kunnen aangifte doen.

3.4. De anti-pestcoördinator

1. Bij herhaling van het pestgedrag en/of wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, kan de anti-pestcoördinator ingeschakeld worden.
2. De anti-pestcoördinator heeft zo nodig een apart gesprek met de gepeste leerling en de pester of hij organiseert direct een gesprek tussen beide leerlingen.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - Confronteren
 - Mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
 - Contact met thuis, melding in Magister, nakomen, schrijven van een brief, blokweek, schorsing. Ook kan er door de ouders van de gepeste leerling, in sommige gevallen, aangifte gedaan worden bij de politie.
4. Hij adviseert zo nodig aan zowel de pester als aan de gepeste leerling, hulp op vrijwillige basis door het ondersteuningsteam.
5. Hij stelt, als dat nog niet gedaan is door de mentor, alle betrokken ouders op de hoogte, wanneer er sprake is van herhaling, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
6. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
7. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor en legt de situatie eventueel voor aan de leerlingcoördinator en collega's van het docententeam.
8. De gemaakte afspraken worden geregistreerd in Magister.

3.5. Schorsing

Er kan door de teamleider overgaan worden tot een schorsing indien de aard en de ernst van het pestgedrag daar aanleiding toe geeft.

3.6. Schoolverwijdering

Wanneer de leerling, ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen, na een nader overeengekomen periode blijft volharden in het ongewenste pestgedrag kan de school geen verantwoordelijkheid meer garanderen voor de veiligheid van de overige leerlingen.

Los van wat hiervoor is bepaald kan, afhankelijk van de ernst van het pesten of het pestincident, de schoolleiding op ieder moment een maatregel opleggen. Verwijdering kan hierbij aan de orde zijn en de directie zal er dan toe overgaan om voor de leerling een andere school te zoeken.

Alle stappen die gemaakt worden, worden zorgvuldig genoteerd in Magister en ook de anti-pestcoördinator wordt op de hoogte gebracht.

3.7. De taak van alle collega's op school

Alle collega's op school hebben een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en dit bespreken in hun team om hulp en overleg in gang te zetten.

3.8. De rol van het ondersteuningsteam (waar de anti-pestcoördinator onderdeel van is)

- Zij ondersteunt waar nodig mentoren tijdens de verschillende fasen in het proces en biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en/of de gepeste.
- Biedt een sova-training aan.
- Kan op vraag van de mentor een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.
- Biedt kleinere trainingen aan bij specifieke hulpvragen, zoals bijvoorbeeld een assertiviteitstraining.
- Vraagt regelmatig aandacht voor de problematiek via de nieuwsbrief aan de ouders en social media.
- Is contactpersoon voor inzet 1NUL1 en Aan-z.

Bijlagen

Bijlage I (Tips voor leerlingen)

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat het meeste niet waar is, wat je op internet tegenkomt.
- Gebruik een apart emailadres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor-en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam in chats.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gelezen of gezien of meegemaakt hebt. Vertel het dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit een chat als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen.
- Bel, mail of app niet zomaar met personen die je alleen via internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten/appen kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en/of bewerkt worden en op een andere website worden geplaatst. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn!
- Wees voorzichtig met het gebruik van webcam. Jouw beelden kunnen opgeslagen en gebruikt worden voor doeleinden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen online pesten en misbruik doen?

Niet te persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. Anoniem schelden is heel gemakkelijk!

- Reageer niet op digitale pesterijen. Meestal stopt het dan vanzelf.
- Bespreek het met je ouders
- Blokkeer de afzender
- Bewaar de bewijzen.
- Ga eerst naar je mentor of iemand anders die je vertrouwt op school toe, daarna kun je in overleg met je mentor naar de leerling-coördinator of anti-pestcoördinator.
- Bij dreigementen en stalken kun je een melding doen bij de politie.
www.vraaghetdepolitie.nl www.meldknop.nl www.pestenislaf.nl

Bijlage II (Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling)

Feiten:

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem.
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten.
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.

Bijlage III (Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest)

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren:

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- Probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren, reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- Relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- Specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal.
- Veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken:

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom. Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen?

Biedt zo nodig hulp aan van het ondersteuningsteam (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen:

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage IV (Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten)

Pesten (algemeen):

- www.pestweb.nl
Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.kindertelefoon.nl

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school:

- www.stopdigitaalpesten.nl
Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)
- www.stoppestennu.nl
- www.digibewust.nl
Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- www.schoolenveiligheid.nl
Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.meldknop.nl
Meldknop.nl wordt ondersteund door de politie.

Films met als thema pesten:

- Bluebird, Mean Creek, Mean Girls, Spijt!,